

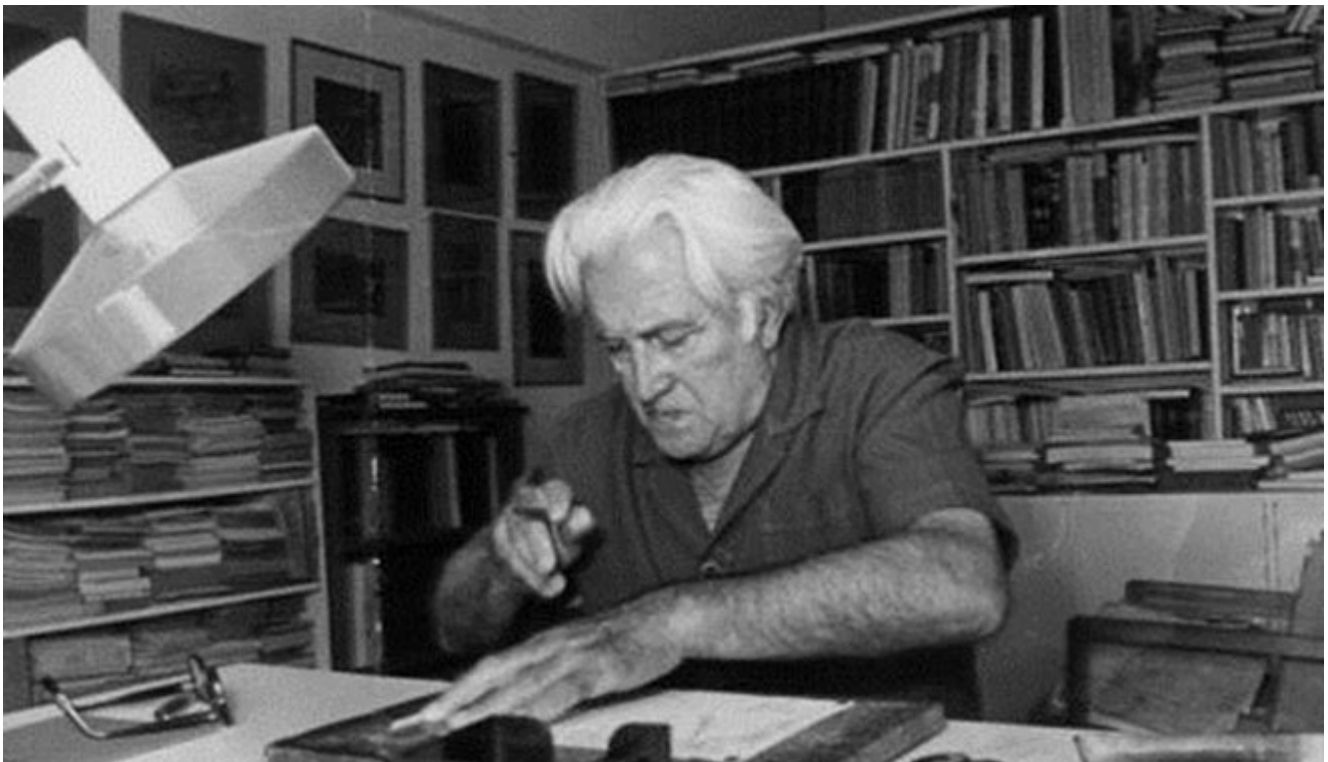
Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης: ενέπαιξε τον κόσμο; (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτούσια](#)

Σειρά τεσσάρων κειμένων που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα "Μακεδονία της Κυριακής" από 13 Ιανουαρίου έως 3 Φεβρουαρίου 2008 με τον τίτλο "Ενέπαιξε τον κοσμο". Παρεμβάσεις εκτός από τον τίτλο έγιναν και στο 3ο και 4ο κείμενο.

Ένας ιατροφιλόσοφος της Θεσσαλονίκης πριν μερικά χρόνια, στο Φεστιβάλ Βιβλίου, μου είπε για τον Νίκο Γαβριήλ Πεντζίκη: "αυτός ενέπαιξε τον κόσμο". Προς στιγμήν θύμωσα. Αλλά μετά σκέφτηκα, καταλαβαίνει τι λέει ο άνθρωπος;

Ο Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης (1908-1993) θεωρούσε πως η καλύτερη κριτική που του έγινε ποτέ ήταν η εξής φράση, την οποία είχε γράψει κάποιος για το πρώτο του βιβλίο: "Το βιβλίο κυκλοφορεί άδετο όπως και ο συγγραφέας του"... Πάντως συχνά πυκνά έκανε διάφορα πράγματα που πολλοί αναρωτιόνταν αν ήταν στα καλά του. Ήξερε όμως πολύ καλά τι έκανε, αφού πολλές φορές έλεγε διάφορα για να δοκιμάσει τον συνομιλητή του. Και μάλιστα γινόσουν για πάντα φίλος του όταν

μπορούσες να τα δεχτείς χωρίς να εξοργιστείς. Όπως στην περίπτωση που είπε σε κάποιον “δεν έχω σάλιο να σε φτύσω”. “Θα περιμένω” του απάντησε ο άλλος, και πάνω σ’ αυτό χτίστηκε μια ξεχωριστή πνευματική φιλία που κράτησε μέχρι την κοίμησή του...

Πολλές φορές όμως ένωθες πως συμπεριφερόταν σαν παιδάκι ή σαν να είχε άγνοια κινδύνου ως προς την κοινωνική αποδοχή... Αυτό όμως δεν σημαίνει πως ήταν τρελός. Αντισυμβατικός όμως και αντικομφορμιστής ήταν! Πέρα για πέρα! Ενώ θα μπορούσε να ήταν ένας καθωσπρέπει επιστήμονας, επαγγελματίας, διανοούμενος, λογοτέχνης, δάσκαλος, χριστιανός. Τυπικά όμως σε τίποτε απ’ όλα αυτά δεν διέπρεψε. Σε έναν γνωστό μου, που ήθελε να κάνει διδακτορική διατριβή, του είπε πως οι επιστήμες χωρίζουν τους ανθρώπους αντί να τους ενώνουν. Ως επαγγελματίας “κατάφερε” να κλείσει την οικογενειακή επιχείρηση, αφού ο χώρος του φαρμακείου του ήταν το... άντρο των πνευματικών ανθρώπων της πόλης. Και όπως αναφέρει ο Ηλίας Πετρόπουλος, όταν κάποιος πήγαινε για να αγοράσει φάρμακα και η συζήτηση βρισκόταν στο φόρτε της, αυτός -πριν ακόμη ζητήσει κάτι ο πελάτης- του έλεγε “δεν έχουμε, δεν έχουμε...”. Ως διανοούμενος “απέτυχε” γιατί τη γνήσια υπαρξιακή του αγωνία την έθρεφε με τα ορθόδοξα βιώματα του αθωνικού μοναχισμού. Φευ! Αλλά και ως χριστιανός είχε αποτύχει, αφού το ευρύτερο εκκλησιαστικό περιβάλλον δεν τον αποδεχόταν - ιδιαίτερα οι ευσεβιστές.

Ο ίδιος έλεγε, πες με όπως θες αλλά βάλε και το χριστιανός δίπλα: πόρνο χριστιανό, γάιδαρο χριστιανό. Αλλά και ως κομμουνιστής απέτυχε, αφού σε μια συγκέντρωση, στην οποία ο ομιλητής επικαλούνταν συνέχεια τον λαό, ο Θεσσαλονικιός διανοούμενος τον ρώτησε αν αναφερόταν στον... λαγό. Τον ενοχλούσαν οι γενικότητες, οι αοριστολογίες. Αλλά ο μεγάλος αυτός συγγραφέας και πνευματικός πατέρας όλων των Θεσσαλονικέων “απέτυχε” και ως συγγραφέας, αφού μέχρι τις μέρες μας διαβάζουμε ανάλογες εκτιμήσεις.

Σήμερα συμπληρώνονται 15 χρόνια από τον θάνατό του και 100 από τη γέννησή του. Από κανέναν επίσημο φορέα δεν ακούσαμε ακόμη αν θα κάνουν κάτι για να τιμήσουν τη μνήμη του - και στην ουσία την πόλη. Η μνήμη του ήταν ο έρωας της πόλης. Εμείς θα συνεχίσουμε.

(συνεχίζεται)